

Ny behandling af aldersrelateret makuladegeneration

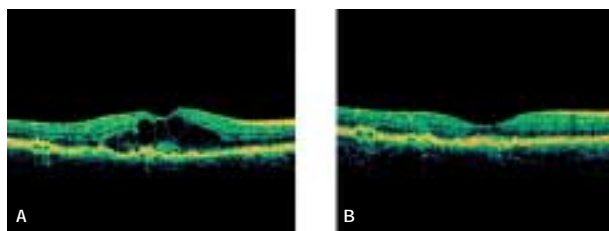
Dansk Oftalmologisk Selskab

Læge Sara Brandi Bloch, overlæge Michael Larsen,
overlæge Per Haamann & overlæge Morten La Cour

Aldersrelateret makuladegeneration (AMD) er en nethinde-sygdom, som i sin våde, neovaskulære form er karakteriseret ved nydannelse af blodkar under nethindens gule plet, macula lutea. Sygdommen rammer overvejende mennesker over 60 år og medfører ubehandlet en kraftig nedsættelse af centralsynet, som forhindrer de ramte patienter i eksempelvis at køre bil, læse og genkende ansigter. Sygdommen er oftest dobbeltsidig, selv om der kan gå nogle år mellem, at de to øjne rammes [1]. AMD er den hyppigste årsag til social blindhed i Danmark [2].

Indtil for få år siden fandtes der ingen effektiv behandling af neovaskulær AMD. Som følge af en intens forskningsindsats er der i løbet af de seneste ti år fremkommet flere nye behandlinger. Den indtil nu mest effektive af disse blev indført i Danmark i 2007 og består af gentagne indsprøjtninger direkte i øjets glaslegeme af et antistoffragment, ranibizumab, som selektivt hæmmer vaskulær endotelial vækstfaktor (VEGF). Godkendelsen af ranibizumab til intravitreal behandling af neovaskulær AMD hviler på to store randomiserede, klinisk kontrollerede undersøgelser (ANCHOR og MARINA). I disse undersøgelser opnåede de behandlede patienter en gennemsnitlig fremgang i synsstyrken efter både et år og to år, mens der i kontrolgrupperne sås den synstilbagegang, som vi normalt finder hos patienter med neovaskulær AMD [3, 4]. Således har man nu en behandling, der kan give en væsentlig del af patienterne noget af det tabte syn tilbage. Det må betegnes som et gennembrud i behandlingen af våd AMD (**Figur 1A** og **Figur 1B**).

Sundhedsstyrelsen har igangsat et udviklingsprojekt, hvor man på en række danske afdelinger udfører protokollert behandling med ranibizumab af patienter med neovaskulær AMD. Som led i dette projekt er der etableret et nationalt samarbejde mellem øjenafdelinger i hele landet. I den forbindelse har øjenafdelingen på Glostrup Hospital, på basis af et optageområde på 1,6 mio. indbyggere, fra januar 2007 og året ud behandlet ca. 600 patienter. Ud fra epidemiologiske studier skulle man forvente, at ca. 1.100 personer årligt i en population af denne størrelse fik neovaskulær AMD. Da kun en del af de nyopståede tilfælde er egnede til anti-VEGF-behandling, må man konkludere, at det er lykkedes det danske sund-

Figur 1. A. Kohærenstomografisk optisk afbildning af nethindens tykkelsesprofil tværs gennem fovea i et øje med væskeansamling i neuroretinas lag centralt i makularegionen som tegn på aktiv karyndannelse under fovea før behandling med intravitreal ranibizumab. B. Et tværsnitbillede af samme øje efter tre behandlinger med ranibizumab. Den forømtalte væskeansamling under fovea er forsvundet.

hedsvæsen allerede i løbet af det første år efter behandlingens indførelse at få den nye behandling gjort tilgængelig for hovedparten af de mennesker, som den potentielt kan hjælpe.

Foreløbige resultater viser, at behandlingen i klinisk praksis lever op til resultaterne af de kontrollerede studier, der lå til grund for behandlingens godkendelse, hvad angår opnåelsen af en gennemsnitlig synsfremgang efter påbegyndt behandling. Således oplever en stor del af patientgruppen en reel bedring af det centrale syn, og 20% af patienterne genvinder eller opretholder en synsstyrke på 6/12, hvilken er nødvendig for at køre bil og for at læse nogenlunde ubesværet.

Stimuleret af successen med ranibizumabbehandling af våd AMD er forskningsindsatsen vedrørende denne sygdom accelereret, og der findes allerede nu en omfattende pipeline af nye stoffer, som er i varierende stadier af afprøvning.

Korrespondance: Sara Brandi Bloch, Øjenafdelingen, Glostrup Hospital, DK-2600 Glostrup. E-mail: sabrb101@glo.regionh.dk

Interessekonflikter: Glostrup Hospital og dets medarbejdere, inklusive forfatterne, udfører eller har udført kontraktforsknings- og konsulentopgaver for Novartis A/S og for diverse af Novartis konkurrerende firmaer.

Litteratur

1. La Cour M, Kiilgaard JF, Nissen MH. Age-related macular degeneration: epidemiology and optimal treatment. *Drugs Aging* 2002;19:101-33.
2. Buch H, Vinding T, La Cour M et al. The prevalence and causes of bilateral and unilateral blindness in an elderly urban Danish population. The Copenhagen City Eye Study. *Acta Ophthalmol Scand* 2001;79:441-9.
3. Rosenfeld PJ, Brown DM, Heier JS et al. Ranibizumab for neovascular age-related macular degeneration. *N Engl J Med* 2006;354:1419-31.
4. Brown DM, Kaiser PK, Michels M et al. Ranibizumab vs verteporfin for neovascular age-related macular degeneration. *N Engl J Med* 2006;355:1432-44.